

Народни универзитет

Џиљеви модерне архитектуре

Предавање арх. г. Милана Злокoviћа

Један
знака
преко
гички
осима
козана

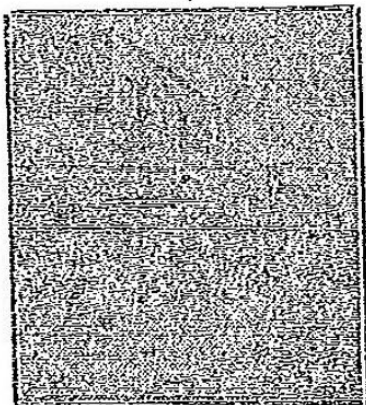
на у-
тима,
и су-
отпу-
ности
грам-
влик-
на у-
на, у
из се-
једне
али
А.

успела
Коза-
Кле-
р. цео

ЈУН
ТРУ.

очерас
зорим-
стани-
чезали
та
је ово
тује у
ко оно
вельо
фрал-
виде-
на већ
е. Ово-
што у
ла вла-
му је
фран-
пол у-
боле г.
резул-
рско)

Има предавања из области архитектуру, која је на Народном универзитету организовала група архитеката модерног правца, наставно је синоћ архитекта г. Милана Злокoviћа, асистент Универзитета, који је говорио о прошлости и будућности наше архитектуре.

Један интересантан пројекат г. Злокoviћа: Сопствена вила на Котежу «Ненмарк»

После кратког приказа наше средњевековне архитектуре, њеног развоја и уметничког значаја, г. Злокoviћ се задржао на тенденцијама наше најновије архитектуре, с обзиром на оно што је урађено и што би требало да се уради. У данашњо доба архитекта у раду на обнови наше архитектуре морају с много опрезности да искористе славу грађевинско наслеђе прошлости да не би постала компилатори и да не би створили анахронизме. С обзиром на невероватни напредак технике, национални свртментализам може лако одвести архитектуру на рђав пут. У том погледу, 19 век је пример који показује да компилација не вреди као стварање. Због помпозне својашности, унутрашњост и искористење града пате у рђавом распореду.

Јасно је да постоји јаз између јучерашње и данашње. Покушај у блиској прошлости за обнору и примене старе црквене, у свакодневну, корисну архитектуру, нису уродили плодом. Византиска кубета, преплота, плетенице нису дали уметничку композицију савремене архитектуре. После ослобођења, нарочито, на нашој школи било је много полета за стварање националне архитектуре на бази византија. Напа споменени, међутим, нису дали довољно материјала за монументална решења. Удаљавало се, прелазило се у арапску уметност, угледало

се на Свету Софију. Ипак, конкретних резултата нема.

Наша архитектура налази се у превраћању. Из теоретска, из практично, нема школе, нема правца, нема одумовљења. Постоји извесна подвојеност између старијих и млађих, а она је чисто идеолошка. Док се старији држе строго старих начела, не желећи дати никакве уступке, којим би се повредно више ауторитет дотле млађи траже и уторћују нове путеве, којима је кренула и цела западна Европа. Многи тврде да савремена архитектура претерује својом оригиналношћу. Она, међутим, има за данашње доба једну оправдану, карактеристичну девиљу: крајњу логику решавања проблема у духу социјалних потреба т. ј. практичност, удобност, несамална хигијенски услови с минималном финансијском утроском. Овај принцип у опреми је савремене формулама.

Београдска архитектура са својим тенденцијама за богатим, разнобојним фасадама од ма каменог материјала и ма камене скульпторске вредности, пример је рђаво наслеђених навика. У којој за имитирањем иностранства, чинило се оно што је у иностранству осуђено. Оно имитирање није ничим оправдано. Ми смо сами створили националну естетичност — отворено и своју архитектуру без никаквих елемената на нашу, или туђу прошлост.

Ипак, ситуација није несигурна. Овај проблем јављају се у целој Европи, додуше у блажијој форми. Развијени интернационални културни живот утиче благотворно на архитектуру. И у нашој земљи духова су се ustalасале преко у Југославији, затим у Загребу и у Београду. Низала архитектура није мала овако космополитски карактер, какав данас испољева; ова дајде, као израз правилног духа, наметтава њихово духовно и социјално обликовање.

Друштво за уређење Чукарице

На Чукарици је основано друштво за уређење тога краја. Уопште, на Чукарици се спрема жив покрет грађана, и у просветном погледу. Тако је првобитно одржао неона успешно предавање г. др. М. Стефановић, о сузбијању туберкулозе. У управу друштва, које је основано на индивидуалној г. Тих. Леквића, изабрани су: Н. Савковић, др. М. Стефановић, Т. Леквић, Ј. Павловић, Ђурђ, Прековић и остали.